

ՊՕՂՈՍ ՎՐԴԴ.— Մբ. Փլորենտիոյ պետական գիւանատան մէջ պահուած և Լիվոնիոյ հայոց եկեղեցիէն գնուած զիւանաթուղթերու մէջ կը գտնուի 1696ին Պօղոս վրդ.ին առ Խօճա Աղա գրած մէկ թուղթը, որուն վերնագիրն է հետեւեալը. «Քրիստոսի ևուստայ Պօղոս վրդ. ծառայ և ակրածու Սուրբ Երուսաղիմայ» և այլն. և թուղթին վերջն ալ կ'աւելցնէ. և զոսանձանք ստեղծ եկեղեցի յերկրպագութիւն ի Ս. Երուսաղիմ՝ սոս եղեղոյ սրբութեանց: Գրեցաւ թղթն ՌձԽԵ (=1696) յունի ի զրան Սուրբ Յակոբայ: Դարձեալ նոյն տեղ իւր յաւելուած գրուած է հետեւեալը. «Խնդրեմ սիրեցեղոյդ այս գրիս ընդսպունդը ի յերուսաղէմ ճշմարտութեամբ գրեսցես և ծանուցես մեզ. թէ ո՞րպէս եղերի գործառնութիւնք և թէ կամենաս ես ինքնին անձամբ գալ առ ձեզ յօժարիմ Աստուծով, ողջ լեր ի տէր»: Այս թուղթին մէջտեղը գրուած է Պօղոս վրդ.ի կնիքը և եղերքները՝ ուրիշ հինգ կնիքներ. որք են. Առաջնորդ Յովնաննիկս վարդապետ. Պօղոս վրդ. Ամասիացի. Սուրբ Յակոբայ վեհիղ Պապա-Միլնա. Տէր Գրիգոր Տիարպիսիոցի. Յովնաննիկս եպս. Հաղիպցի: Պօղոս վրդ. 1702ին դարձեալ կը գրէ Վենետիկի հայոց, վերի կնիքներով. և կը պատմէ Ս. Յակոբի վանքին 300 քէսէ պարտքի տակ մնացած և ստացուածքները գրաւի գրուած ըլլալը, և թէ ինքը պատրիարքին կողմէն Պոլիս զրկուած է, հոն քարուզած 200 քէսէ գրամ հուաքած և Երուսաղէմ վերագարձած միջոցին Սուսամ պօղազի մէջ Վենետիկեան պատերազմական նաւուն Թրիպոզի դախոսաննիկս կողոպտուած է, և չորս օր տառապանքներու ենթարկուելէ վերջ՝ ուխտաւորներով միասին և շատ նեղութիւններով հասած է Երուսաղէմ: (Սրգս. Յուց. Հատ. Բ. էջ 1241—44):

Միւսնոյն խնդիրին համար՝ նոյն տարին՝ Զմիւռնիոյ Կիրակոս արքեպս.ն ալ յիշեալ Խօճա Աղային կը գրէ. «Քրիստոսի նւաստ ծառայ Կիրակոս արքեպս. Առաջնորդ ի Զմիւռնի ջաղաքի. և ի տեղույս եղեալ քահանայից եկաց և բնակաց. . .» իսկ թղթին վերջը հետեւեալը կ'աւելցնէ. «Գրեցաւ ի թղթն ՌձԽԵ (=1696), նաւասարդի Դ. և Հոկտեմբերի Բ. ի քաղաքն Զմիւռնին, հոռմայեցոց (թուականին) ՌձԽԴ»: Այս թուղթերը ուղղուած են Ալիկոռնայի հայոց՝ Ֆրանսական դեսպանին զիմելու և անոր օգնութիւնը խնդրելու Երուսաղէմ գացող 200 ուխտա-